

DAAD en GEDACHTE

MARXISTISCH DISCUSSIEORGAAN

★ INHOUD:

ENKELE WOORDEN OVER DE BROCHURE
"DE STAKERS VOOR HET SCHEIDSGERECHT" door L.
ENKELE WOORDEN OVER DE WETTEN EN HUN
KLASSEKARAKTER. Antwoord aan L.

2e KWARTAAL	1956
JAARGANG	4
NUMMER	2

UITGAVE VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”
REDACTIE EN ADMINISTR.: Korte Prinsengracht 49, A'dam. (C)

- 6) Dit wordt o.a. ook opgemerkt door J.Valkhoff, "De Marxistische opvattingen over recht en staat". Het blijkt ook uit hetgeen Fruin opmerkt in Verspreide Geschriften, deel III, blz. 435.
- 7) R.Fruin, Verspreide geschriften, deel III, blz. 428.
- 8) R.Fruin, Hugo de Groot en Maria van Reigersbergh, Verspreide geschriften, deel IV, blz.91.
- 9) R.Fruin, Verspreide geschriften, deel IV, blz.50.

-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

noeg zijn. Daar heeft men de taak, met behulp van zo karakteristiek-mogelijke voorbeelden aan de ontwikkeling van het recht, zowel als aan de ontwikkeling van de rechtstheorie ontleend, door te dringen tot het algemene wezen van het recht, om met behulp van die algemene opvatting het bijzondere geval van het Amsterdamse scheidsgerecht beter te kunnen verstaan.

Is men werkelijk klaar, wanneer men er mee volstaat het scheidsgerecht als klassenjustitie te brandmerken? Of is L. het met ons eens, dat dit woord vaak klakkeloos gehanteerd wordt, zonder dat er een bepaalde maatschappij-opvatting aan ten grondslag ligt? Het begrip klassejustitie dient ontwikkeld te worden. En indien L. verklaart, dat hij het prachtig vindt, dat Vente het scheidsgerecht "een comédie" noemde, dan zeggen wij: "Wij ook! Maar daarmee is men er niet. En dat wordt juist nergens beter door bewezen, dan door de redevoeringen, door Vente ná de staking en voordat het scheidsgerecht zijn zittingen begon gehouden. Want daarin ontpopte juist Vente zich als een dergenen, die nog boordevol illusies zaten.

Vandaar vriend L. onze "wijdlopiegheid"; vandaar ook dat wij in dit antwoord ons nogmaals hebben ingespannen over het klasse-karakter van de wetten, over de samenhang tussen recht en maatschappij zoveel mogelijk materiaal naar voren te brengen. Niet slechts om ons te verdedigen tegen je verwijten schreven wij dit antwoord, maar bovenal om nog eens een positieve bijdrage te leveren op hetzelfde terrein, dat ook door onze brochure wordt bestreken. Een positieve bijdrage, waarvan wij hopen, dat zij een aantal onzer kameraden beter zal wapenen in de klassenstrijd, die wij allen dagelijks voeren.

Geen "college" maar een wapen hebben wij hier, zowel als in onze brochure willen geven. Vandaar, dat wij ons bezig hielden met prof. Van den Bergh en met wijlen P.J. Tak. "Een woordenstroom" noemt L. de desbetreffende passage van ons geschrift. Wat hij vergeet is, dat het artikel van prof. Van den Bergh in "Het Parool", waartegen wij ons keerden, een wapen in de hand van onze klassentegenstanders beoogde te zijn. Wat hij blijkbaar veronachtzamen wil is iets, dat naar onze opvattingen een belangrijke taak voor iedere waarlijk zelfstandige arbeidersgroepering is; te weten: het stomp maken van de wapens van de klassevijand. Dat zal de ene keer machtsontwikkeling en strijd vergen, de andere keer geestelijke onspanning.

- 1) Inaugurale rede = rede, die wordt uitgesproken bij de aanvaarding van een hoogleraarschap.
- 2) Het is ons niet helemaal duidelijk, waarom kameraad L., die zelf opmerkt dat "Jan Rap" -waarom in hemelsnaam het scheldwoord Jan Rap?-"beduust te kijken staat wanneer zo'n grote geleerdheid vreemde orakeltaal" gebruikt, onvertaalde uitdrukkingen in het Frans en het Duits in zijn stuk laat staan. In hij het niet met ons eens, wanneer wij mr. Ensing op grond van het gebruik van vreemde talen verwijten aan de andere kant van de klassenscheiding te staan?
- 3) Het is ons volstrekt onduidelijk, waarom L. in zijn stuk achter de naam van de van 1533-1645 levende rechtsgeleerde Huigh de Groot tussen haakjes de naam van de humanistische publicist Erasmus plaatst, die méér dan een eeuw vóór De Groot werd geboren en die al 47 jaar dood was toen De Groot het levenslicht aanschouwde.
- 4) Zie onze brochure "De stakers enz!", blz. 10 en 11.
- 5) Vgl. R. Fruin, Een onuitgegeven werk van Hogo de Groot, Verspreide geschriften, deel II, blz. 370.

ENKELE WOORDEN OVER DE

BROCHURE

"De Stakers Voor Het Scheidsgerecht"

door L.

De stakingen, die eind Maart, begin April van het vorige jaar uitbraken onder het Amsterdamse gemeentepersoneel liggen iedereen nog vers in het geheugen, evenals het geding, dat gedurende de zomer van '55 in verband met deze staking voor het Amsterdamse scheidsgerecht werd gevoerd. Aan deze stakingen wijdde de Spartacusbond een brochure, die in de herfst van 1955 uitkwam en die "De stakers voor het scheidsgerecht van Amsterdam" heette. Wat deze lezer van "Daad en Gedacht" hieronder aantreft, is een kritiek, waaraan een onzer vrienden deze brochure onderworpen heeft. Het tweede artikel in deze aflevering van ons discussie-orgaan is een antwoord op deze kritiek.

MET belangstelling heb ik kennis genomen van hetgeen door de Spartacusbond is gezegd en geschreven over de staking van het overheidsperoneel in Amsterdam alsmede over de nasleep daarvan. Ongetwijfeld is ook door deze staking weer opnieuw het niet meer te weerleggen, voor logisch denken vaststaand bewijs geleverd, dat de vakbonden in ons land -welke ook- de uitgesproken vijanden zijn van de arbeidersklasse. Duidelijk en overtuigend komt in de brochure van Spartacus uit, dat deze semi-officiële instituten met hart en ziel vergroeid zijn met de belangen van de bourgeoisie en dat ze daardoor -wat de moderne vakbonden betreft, in verband met de parlementaire, politieke partij, in casu de Partij van de Arbeid- de aangewezen organen zijn, die bij klassebotsingen als beproefde strijdbrekers kunnen optreden, om te worden gebruikt als hulpbenden van de bourgeoisie, teneinde de tot verzet ge-provoceerde arbeiders op gewetenloos-geraffineerde manier in de rug aan te vallen. Duidelijk heeft dit de strekking om de fut er uit te rammen, om het arbeidsvee murw te maken bij het dragen van het slaafse juk.

Met opzet schreef ik hierboven gewetenloos, omdat deze benden valse-lijk hoog opgeven, dat ze het arbeidsbelang dienen.

Laat ons daarvan een voorbeeld geven. De lezers, die de voor- en na-geschiedenis van de staking kennen, weten hoe de feiten, de waarheid van de zoeven gedane bewering in schril-sprekende kleuren naar voren brachten. Het duidelijkst sprekende feit, was wel het lage verraad van de spionage, het af luisteren van een stakersvergadering met behulp van de microfoon en luidsprekers in een klein neven-vertrek naast de vergader-zaal, om te weten wie sprak en wat gezegd werd. Kenmerkend is,

dat vooral deze trammannen zouden komen te staan op de lijst van toekomstige slachtoffers.

Vele zouden -als men de publieke opinie niet vraesde- bij de "berechting" van de "raddraaiers" hier dezelfde methoden hebben willen zien toegepast als in Oost-Duitsland bij de juni-staking van 1953. O!, hoor ik al zeggen, deze conclusie gaat te ver! Onze bourgeoisie en haar handlangers in vakbonden en politieke partijen staan op een zedelijk zo hoog peil, dat hier geen vergelijking te trekken valt met de "berechting" door het rapaille van de "communistiche bureaucratie". Hm! Meningen kunnen verschillen. Zó maakt men ook onderscheid bij de beoordeling van koloniale onderdrukking door het éne of door het andere land, óók bij de beoordeling van militaire moordpartijen in oorlogstijd, bedreven door het éne of door het andere leger.

Is de moraal van nu zo veel verder en onderscheidend zoveel beter dan die van de middeleeuwen? Lees dan daarover eens het boek "Mens en Gemeenschap, hedendaagse sociaal-psychologische studies"! Bij de reusachtige voortschrijding in ontwikkeling der wetenschap, technisch vooral, kwam de moraal sedert eeuwen bijna niet vooruit. Het eerste schenktmacht, eer, roem, aanzien, luxe en zingenot -voor de bezittende klasse natuurlijk! Met het laatste kom je niet ver in onze "samenleving". Hm, behalve dan met dominees-moraal e.d.

"Vakbonden, de vijanden van de arbeiders", was één van de conclusies in de brochure van Spartacus over het scheids"gerecht". Gerecht, door Spartacus niet tussen aanhalingstekens geplaatst. Maar dit wordt goed gemaakt als Spartacus tot nog andere conclusies komt. Met terecht geuite minachting spreekt de brochure over "burgerlijke wetten".

De bourgeoisieklasse, die deze wetten door haar dienende knechten in regering en parlement laat uitvaardigen en uitvoeren, zegt, dat die wetten het a l g e m e e n b e l a n g dienen. Wat dat betekent maakt Spartacus weer duidelijk, als hij zegt, dat de overheid "als vertegenwoordigster der bezittende klasse" die wettenrommel schiep "om ze te gebruiken tegen de bezitlozen!" Het bewuste deel van de upper ten weet dat alles zeer wel. Alleen de terminologie is enigszins anders. Men spreekt van have's en van have not's of -zoals advocaten voor het scheidsgerecht- "tout comprendre c'est tout pardonner." Jan Rap staat dan beduusd te kijken van de vreemde orakeltaal van zo'n grote geleerdheid. Hij krabt zich achter de oren en denkt: wat een wereldwijsheid. Toch had Vente dat aller gauw door. Hij noemde het hele scheidsgerecht "een comédie" Prachtig!

Kameraden van Spartacus! Fijn!, die brochure over de comédie van de "stakers voor het scheidsgerecht." Och, smaken verschillen, maar naar mijn smaak is ze wat te wijldlopig en werd de zaak te veel uitgeplozen, soms afdalend in miezerige finesses. Als je al de bomen en boomjes gaat tellen, zie je het bos niet goed meer, dan geraken in de revue-details de hoofdzaken bekneeld, als daar zijn: "klassejustitie aan de arbeid", "samenzwering tegen het grootste deel der mensheid", "wetboek van de bourgeoisie". Mooie passages verdrinken dan in een vloedstroom van woorden, zoals die, welke van P.L. Tak werden aangehaald. We bedoelen de woorden van deze oude veteraan, in verband met een staking: "Het kwam niet te pas, dat het regende", het most niet maggen, of citaten van Huigh de Groot (Desiderius Erasmus), als dit, "dat enigen belang hadden bij de zaken, welke zij oordelen zouden....." of -om van te gieren als onsterfelijk belachelijk- de woorden van een WelZeer Hooggeleerde. (In geklede, zwarte jas, in vadermoorder met omgeslagen punten, witte stropdas en zwarte baret op deszelfs Eerwaarde's edele kapala? -Hou je rustig kerel! me-
neer geeft college!)

"Sterft gij oude vormen en gedachten!"

Ein alter Parteigenosse, met plebejerspétje op, moet hier wel tot zijn vrouw gezegd hebben: "Ist das unser einer, Mutter?"

Fruin, "had hij (De Groot) daarin niet anders gezien dan de strijd tussen tweeërlei kerkleer en kerkgebruik; hij had niet gezien, dat twee levensbeginsels in strijd waren; dat de reformatie meer bedoelde dan het afschaffen van enige misbruiken, dat zij de stiklucht der middeleeuwen, die het leven der Europese mensheid dreigde uit te blussen, verdreven had; dat aan haar zegepraal de vrijheid van denken en van spreken, de onmisbare voorwaarde van beschaving en ontwikkeling, die hij zelf zo beminde, onafscheidelijk verbonden was."8) Met andere woorden: zomin als De Groot het verband zag tussen theologie en maatschappij, zomin zag hij de samenhang tussen het recht en de maatschappij. Als Fruin in één van zijn opstellen komt te spreken over een ander boek van De Groot, over diens "Verantwoording der wettelijke regering van Holland", dan noemt hij dat "een uitstekend staatsrechtelijk betoog..... maar niet afdoende als rechtvaardiging van het gedrag der gevallen staatspartij" (van Oldenbarnevelt)9).

En Fruin voegt daar dan aan toe, dat De Groot het proces tegen Oldenbarnevelt teveel beschouwde van uit een rechtsgeleerd oogpunt, terwijl het eigenlijk geen rechtszaak, maar een staatszaak was. Wat De Groot niet begrepen heeft is, dat de val van Oldenbarnevelt gepaard ging met een omwenteling. Hij kon dat ook niet begrijpen, evenmin als hij de godsdienstoorlog als een omwenteling, als een revolutie op kon vatten, ook al was hij van die omwenteling dan ook van de rechtsgeleerde kampioenen. De omwenteling moest eerst veel verder zijn voortgeschreden, zij moest eerst de burgerlijke maatschappij tot volkomen heerschappij hebben gebracht, zij moest eerst de burgerlijke maatschappij tot volkomen heerschappij hebben gebracht, zij moets eerst de klassenscheiding tussen bourgeoisie en proletariaat volledig ontwikkeld hebben, eer uit de bijzondere positie van dat proletariaat het inzicht kon groeien, dat de mensen, juist wanneer zij bezig zijn zichzelf en de dingen te revolutioneren, zich dikwijls niet bewust zijn van hetgeen zij in de praktijk verrichten en tot stand brengen. Een inzicht, door Marx zo schitterend geformuleerd in zijn boekje "De 18e Brumaire van Louis Bonaparte".

+ +
+

Wij vrezen, dat onze vriend L. dit antwoord aan hem wel weer te "wijldlopig" zal vinden. Wij horen hem al zeggen, dat wij "college" willen geven. Dat echter is hiet zomin onze bedoeling geweest als in onze brochure over het Amsterdamse scheidsgerecht. Wij zijn echter van mening, dat bij het analyseren van een stuk klassenstrijd of de nasleep ervan, niets zo belangrijk is dan het versterken van het maatschappelijk inzicht van onze klassegenoten. Wij geloven, dat het mede tot de belangrijkste taken ener groepering als de "Spartacusbond" behoort, aan alle arbeiders de samenhang duidelijk te maken van de verschijnselen en gebeurtenissen, die zich voor hun ogen afspelen en waarbij zij zelf betrokken zijn.

Natuurlijk kon een brochure over het scheidsgerecht niet geschreven worden, zonder ook nader op de staking in te gaan. En vanzelfsprekend kon over de staking van het Amsterdamse overheids personeel niet worden gesproken, zonder dat tevens de rol van de vakbeweging werd aangestipt. Vandaar die passages in dat geschrift, waarover L. met zoveel instemming spreekt. Maar niet daarop valt in de brochure "De stakers voor het scheidsgerecht" het voornaamste accent. De hoofdgedachte, die daar ontwikkeld wordt is deze, dat het scheidsgerecht de ontslagen stakers geen onrecht heeft gedaan, doch récht, en wel hierom, omdat het bestaande recht zich nu eenmaal tegen de arbeiders keert en de klassebelangen van de bourgeoisie behartigt.

Die gedachte is geenszins gemeengoed onder de arbeidersklasse. Integendeel, zouden wij willen zeggen. Onder de arbeidersklasse heersen allerlei illusies. Een daarvan was -wij hebben haar zelf uit de mond van een der leden van het stakingscomité vernomen- dat B. en W. door een onpartijdig scheidsgerecht wel in het ongelijk zouden worden gesteld. Waar het geldt dergelijke illusies te ontmaskeren kan men, menen wij, niet wijldlopig ge-

te weerlezen. Het blad beweerde enkel maar, zonder naar een bewijs te streven, dat Sinzheimers stellingen onjuist waren. Het voegde daar echter aan toe: "Toen die andere Hugo, de Groote Hugo, zijn voorrede voor zijn "Recht van Oorlog en Vrede" beëindigde, schreef hij: "En reeds dadelijk voeg ik hieraan toe, dat wanneer maar iets in strijd met enige waarheid door mij gezegd werd, dit als niet gezegd beschouwd moet worden. Het is jammer, zo vervolgde "Het Vaderland", "dat prof. dr. Hugo Sinzheimer die spreuk niet tot de zijne maakte. Misschien had hij zijn rede dan ernstiger gewogen en niet gehouden." Tot zover het liberale blad in een hoofdartikel, dat "Twee Hugo's"heette. Wij geloven niet, dat prof. Sinzheimer reden heeft gehad zich deze kritiek aan te trekken. Wél is het, menen wij, te betreuren, dat juist dit woord van De Groot niet overdacht is tijdens de zittingen van het scheidsgerecht in Amsterdam. Daar toch werd beweerd, dat een zekere T., dekknecht bij de gemeentelijke ponten en veren, op 31 maart 1955, des middags om 4 uur enige korte stoten op de fluit van een pont zou hebben gegeven ten teken, dat ook de schippers in staking waren gegaan. Uit getuigenverklaringen bleek, dat de waarheid van deze bewering wel buitengewoon twijfelachtig was. Voor mr. Ensing, de gemachtigde van B. en W. vormde dat echter geen aanleiding "het beweerde als niet beweerde te beschouwen."

Om nu overigens tot Huigh de Groot terug te keren, niets is onvoorzichtiger dan juist hem te citeren indien men te velde wil trekken tegen een opvatting, die -gelijk de onze- aan het recht een betrekkelijk karakter wil geven, in verband met het karakter van de maatschappij. Want De Groot moge zelf gemeend hebben voor alle tijden te schrijven, zijn werk verraaft de samenhang tussen het recht dat hij verkondigde en de samenleving waarin hij verkeerde op bijzonder duidelijke wijze 5). Hier raken wij de tweede reden, dat wij zijn naam genoemd hebben. Verre van een figuur te zijn, die alleen voor de geleerden der bougeoisie van betekenis zou wezen, verdient hij integendeel uit dien hoofde de bijzondere belangstelling van het proletariaat.

In het vroeg-kapitalistische Holland is hij de eerste, die het natuurrecht los maakt van godsdienst en theologie 6). Zijn beroemste werk "Over het recht van Oorlog en Vrede", dat in 1625 verscheen, is niets anders dan de nadere, abstracte, uitwerking van zijn reeds in 1604 geschreven "Verhandeling over het recht op buit". Zó nauw is het verband tussen beide werken, dat het laatste -de "Verhandeling over het recht op buit"-, als een oorspronkelijk ontwerp van het andere kan worden beschouwd. Bijna alles wat in het ene boek voorkomt, komt ook in het andere voor. Het lijdt geen twijfel, heeft de grote liberale historicus Fruin verklaard 7), dat De Groot bij het schrijven van "Over het recht van Oorlog en Vrede" zijn boek over het buitrecht vóór zich had. Alle rechtsgeleerde citaten, al de in de "Verhandeling over het recht op buit" aangehaalde plaatsen van klassieke schrijvers der oudheid, komen ook in "Over het recht van Oorlog en Vrede" voor. Soms schreef De Groot zichzelf eenvoudig na. De "Verhandeling over het recht op buit" echter is een boek met een practisch doel. Het is een pleidooi voor het goed recht der Verenigde Oostindische Compagnie, in Indië handel te drijven en oorlog met de Portugezen te voeren. Het is, in één woord, een rechtsgeleerde verdediging van de belangen der opkomende Hollandse handelsbougéisie. En het bestaan van het oorspronkelijke ontwerp maakt, dat wij geen Linguet meer nodig hebben om voor ons uit "Over het recht van Oorlog en Vrede" de g e e s t van het recht van Hugo de Groot bloot te leggen. Zijn literaire nalatenschap heeft hem aan ons onthuld, al beweert De Groot dan ook in vertrouwelijke brieven aan zijn vrienden met zijn boek over het oorlogsrecht een geheel andere bedoeling te hebben gehad.

Hoe te verklaren, dat De Groot zelf volkomen dwaalde voor wat betreft de werkelijke en wezenlijke betekenis van zijn juridische arbeid? Ten aanzien hiervan geldt hetzelfde, wat Fruin opmerkt over de godsdienstige opvattingen van De Groot. "Temidden van de godsdienstoorlog levende", zegt

EN KELE WOORDEN OVER DE WET-
 ~~~~~

T E N   E N   H U N   K L A S S E - K A R A K T E R

(A n t w o o r d a a n L.)

SMAKEN verschillen, zegt vriend L. in zijn kritiek op onze brochure "De stakers voor het scheidsgerecht van Amsterdam" en wie zou het hem willen tegenspreken? Hij vindt ons geschrift te wijdlopig, meent, dat wij de zaak teveel hebben uitgelopen en verwijt ons, soms te zijn afgedaald in "mizerige finesses". Hij beschuldigt ons ervan, dat wij "bomen en boompjes" zijn gaan tellen en het gevolg daarvan is volgens hem, dat je "het bos niet goed meer ziet" en dat "de hoofdzaken bekneeld geraken in de revue-details". "Mooie passages", zegt hij, "verdrinken in een vloedstroom van woorden" en hij doelt daarmee op die gedeelten van de brochure, waar wij uitspraken citeren van P.L.Tak, Huigh de Groot of prof. G. van den Bergh.

Naar onze smaak is "De stakers voor het scheidsgerecht" het tegen-
deel van "wijdlopig". Geheel anders dan L., betreuren wij het, dat ons
slechts 24 pagina's ter beschikking stonden. Ware dat niet het geval ge-
weest, wij zouden ongetwijfeld nog meer materiaal hebben aangevoerd om
ons betoog te staven. Wij zouden stellig, om de ware geest van de burger-
lijke wetten te kwalificeren, ons niet alleen op Simon Nicolas Linguet
beroepen hebben, een man, die tenslotte twee eeuwen geleden leefde. Wij
zouden, hoezeer ook ervan overtuigd zijnde, dat een beroep op hem volko-
men op zijn plaats is, ook modernere auteurs aan het woord hebben gela-
ten om er de na druk op te leggen, dat het klass-karakter van de wetten
in de eeuwen na Linguet in alle opzichten is blijven voortbestaan.

Indien de plaatsruimte het zou hebben toegelaten, zouden wij in ons geschrift op zijn minst nog twee andere schrijvers hebben geciteerd. Wij zouden er op gewezen hebben, dat prof. dr. Hugo Sinzheimer in de rede, waarmee hij op 6 November 1933 het ambt aanvaardde van hoogleraar in de rechtssociologie aan de universiteit van Amsterdam, heeft opgemerkt, dat het burgerlijke recht gegrondvest is op de abstracte idee van de mens en de werkelijke mens niet kent, omdat de werkelijke mens niets anders is dan de mens als klassewezen. Wij zouden er tevens aan herinnerd hebben, dat een algemeen bekend jurist als de Utrechtse hoogleraar prof. dr. W.P.J. Pompe in zijn inaugurale 1) rede over "De persoon des daders in het strafrecht" schrijft, dat in het klassieke strafrecht, "waarop" - aldus Pompe - "nog grotendeels ons geldend strafrecht berust", zowel de schaduw van den "citoyen"- de "burger" uit de grote Franse revolutie- als die van de bourgeois te bespeuren valt. En vanzelfsprekend zouden wij dan niet hebben nagelaten de mening van twee zo uiteenlopende schrijvers als de katholiek Pompe en de sociaaldemocratische humanist Sinzheimer met elkaar te confronteren om op te merken, dat ook Pompe het bestaande recht, een "abstract" recht noemt, er op wijzende, dat deze abstractie hieruit bestaat, dat de mens vereenzelvigd wordt met de bourgeois.

Te eerder -kunnen wij hier nog aan toevoegen- zouden wij prof. Sinzheimer geciteerd hebben, omdat zijn rede, "Das Problem des Menschen im Recht" ("Het vraagstuk van de mens in het recht") is opgedragen aan dezelfde G. van den Bergh, met wie wij ons in ons geschrift over het scheidsgerecht hebben bezig gehouden.... omdat hij in verband met de

stakingen beschouwingen ten beste gaf, die volkomen negeerden, dat de arbeider k l a s s e w e z e n i s.

Wat prof. Pompe betreft: zijn boekje "De persoon des daders in het strafrecht" zouden wij stellig dáárom hebben aangehaald, omdat hij er op wijst (blz. 19 en 20 van zijn geschrift) dat de arbeidersklasse niets gemeen heeft met de "burger", die het strafrecht beheerst en omdat hij met nadruk de aandacht vestigt op de grote betekenis van "de persoon des daders", dit in scherp contrast met mr. G. Ensing, de gemachtigde van B. en W. van Amsterdam, die voor het scheidsgerecht verklaarde, dat "persoonlijke omstandigheden" van ondergeschikt belang waren.

Ongetwijfeld zou onze vriend L., indien wij dit alles in onze brochure hadden opgenomen, deze des te wijldopiger hebben gevonden. Ja, sterker nog, hij zou nog harder "gegierd" hebben en het nog "belachelijker" hebben gevonden, dat wij ons eens te meer beriepen op "welzeerhooggeleerde" burgerlijke professoren, al dan niet met witte stropdas en zwarte baret.

Wat vriend L. niet begrijpt is dit, dat men de heersende klasse een koekje van eigen deeg moet laten proeven om haar de eetlust te benemen; dat men haar de uitspraken van haar eigen intellectuele vertegenwoordigers naar het hoofd moet slingeren om haar tot zwijgen te brengen; dat men -deel uitmakend van de arbeidersklasse- omgekeerd tevens tot taak heeft voortdurend de opmerkzaamheid van zijn klassegeloten te vestigen op geschriften uit het vijandelijke kamp, waarin het klasse-karakter van de huidige samenleving of van enkele harer categorieën, noodgedwongen wordt toegegeven.

Als kameraad L. een "oude Duitse partijgenoot" ten tonele voert, om hem, in verband met de burgerlijke intellectuelen, die wij geciteerd hebben, tot zijn vrouw de vraag te doen richten: "Is er dan een van ons moeder?" 2), dan kunnen wij hem daarop een heel duidelijk antwoord geven. Nee, dat zijn geen lieden van ons! Simon Nicolas Linguet niet, prof. mr. dr. Van den Bergh niet, prof. Sinzheimer niet en prof. Pompe niet.

Bij laatstgenoemde kan men dat bijvoorbeeld heel scherp constateren uit het feit, dat hij, na eerst de bourgeois-geest van het klassieke recht te hebben gesignaleerd, verderop in zijn rede opmerkt, dat dit klassieke recht toch geenszins kan worden gemist. Hij stelt wel vast, dat het hestaande recht geen rekening houdt met een "grote groep" in de maatschappij, doch hij betreft geenszins een strijdpositie om voor de leden van deze groep te kampen, wier recht -naar hijzelf zojuist heeft toegegeven- "een ijdel woord" is!.

Nee vriend L., ge hebt groot gelijk, indien ge vaststelt, dat wij ons beroepen hebben op lieden, die niet tot ons beider klasse behoren. Maar voelt ge dan niet, dat wij dit met opzet hebben gedaan? Voelt ge dan niet, dat wij juist daardoor ons betoog des te sterker maken? Als z e l f s sommige wetenschappelijke vertegenwoordigers van de bourgeoisie, die er zeker belang bij hebben de bestaande werkelijkheid zo rooskleurig mogelijk voor te stellen, moeten toegeven, dat het bestaande recht een klasse-recht is, dan mag men veilig aannemen, dat aan de waarheid daarvan niet behoeft te worden getwijfeld, dat de werkelijkheid nog wel een graadje erger is dan zij haar schilderen.

Sedert wanneer, vriend L., moet het verkeerd worden genoemd, dat de strijdende arbeidersklasse een deel van haar geestelijke wapens uit het tuighuis van de wetenschap haalt? Drijft ge daar wellicht de spót mee, omdat deze wetenschap een b u r g e r l i j k e wetenschap is, die door de bourgeoisklasse wordt geprostitueerd? Wij willen graag toegeven, dat dit laatste inderdaad het geval is. Maar gij, vriend L. zult niet kunnen erkennen, dat het i n z i c h t in het burgerlijk karakter der wetenschap een wetenschappelijk inzicht is. In het dagelijks gewoel van

de klassenstrijd, in de proletarische praktijk, houdt men zich niet met deze vraagstukken bezig. Die komen pas aan de orde, wanneer het er om gaat, de ervaringen van de strijd te verzamelen, uit de klassenworsteling de noodzakelijke lessen te trekken en deze te toetsen aan de ontwikkeling van de maatschappij. Zoudt ge bovendien willen ontkennen vriend L. dat het moderne proletariaat, zolang het bestaat, met veel succes de burgerlijke wetenschap als wapen tegen de bourgeoisie gekeerd heeft? De klassieke burgerlijke staathuishoudkunde van Bray, John Stuart Mill, Adam Smith en David Ricardo werd, in handen van vertegenwoordigers van de arbeidersklasse tot een zo vlijmscherpe degen gesmeed, dat de heersende klasse zelve haar toevlucht in een geheel ander soort van staathuishoudkunde heeft moeten zoeken. En hebben, vriend L., uw eigen directe geestverwanten, hebben een Domela Nieuwenhuis, een Kropotkin, een Elisé Reclus, het ooit versmaad in hun werken de vertegenwoordigers der burgerlijke wetenschap te citeren, indien zij wisten daarmee hun bewijsvoering te versterken?

Het is met de burgerlijke wetenschap zo gesteld, dat deze altijd opmerkelijke resultaten wist te bereiken zolang de bourgeoisie nog een revolutionaire klasse was. In haar begintijd, toen de "derde stand" voor haar rechten strreed tegen de feodale adel, toen zij er zich -getuige de uitspraken van haar grote geschiedschrijvers als Guizot en Jules de Lan-
teyrie- van bewust was, dat de geschiedenis een geschiedenis van klasseworsteling is, hanteerde ook zij met veel succes de "wetenschap" tegen de heersers en onderdrukkers van die dagen. Vandaar dat toentertijd haar wetenschappelijke vertegenwoordigers nog veel "eerlijker" konden zijn. Vandaar de grote betekenis (voor het proletariaat) van de werken uit het begintijdperk van de bourgeoisie, vandaar bijvoorbeeld, dat een man als Linguet ons meer omtrent het ware karakter der wetten weet te vertellen, dan een Pompe in onze dagen. De waarheden, die de bourgeoisie een eeuw of anderhalve eeuw openlijk dorst te verkondigen, omdat het proletariaat nog zwak en onbetekenend was, verzwijgt zij thans zoveel mogelijk, omdat zij ze als een gevaar voor haar machtspositie beschouwd. Vandaar dat -in juridische zaken- Linguet een klaarder taal spreekt dan de modernere auteurs. Maar betekent dat, dat wij de laatste ook moeten veronachtzamen wanneer -om redenen die wij hier niet kunnen uiteenzetten- bij hen onder het vele kaf toch plotseling ook nog wat koren blijkt te steken?

Natuurlijk hebben wij Huigh de Groot om een andere reden geciteerd dan Linguet. De uitspraken, die wij van laatstgenoemde auteur brachten, strekten er vooral toe nader licht te werpen op het wezen, op het algemene karakter van de wetten, op hun functie in de maatschappij. Het woord van Huigh de Groot 3) hebben wij aangehaald, omdat hij in een bijzonder geval, in een praktische kwestie -het "rechtsgeding" tegen hemzelf (en Oldenbarnevelt)- tot de machthebbers van zijn dagen, betreffende de samenstelling van het rechtscollège, precies hetzelfde verwijt richt, als wij tot de huidige heersers richten betreffende de samenstelling van het -ook door mr. L. Mok gewraakte 4)- scheidsgerecht van Amsterdam.

Misschien voelt L. hier de neiging bij zich opkomen, ons de vraag te stellen, of wij dan werkelijk in de geschiedenis helemaal tot Hogo de Groot moesten teruggaan om een kritiek te vinden, die met de onze overeenstemt. Ons antwoord luidt: "Nee, natuurlijk niet!" Maar aan het bovenstaande moeten wij dan ook nog toevoegen, dat er diverse redenen waren, waarom wij ons juist op De Groot beriepen.

De eerste reden -in onze brochure op blz. 9 reeds terloops genoemd- is deze, dat Hugo de Groot bij de bourgeoisie een uitstekende naam geniet. Heden ten dage nog pleegt de burgerij zijn gezaghebbend woord in het geding te werpen. Het in Den Haag verschijnende liberale dagblad "Het Vaderland" riep de schim van Hugo de Groot op, toen het zich op 6 Januari 1934 geroepen voelde te protesteren tegen de zo pas door ons geciteerde uitspraak van prof. Hugo Sinzheimer, dat het burgerlijke recht de werkelijke mens niet kent, Niet dat "Het Vaderland" een poging deed om prof. Sinzheimer